

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Sedláka a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Litvínovská uhelná a. s.**, se sídlem Most, V. Řezáče 315, zastoupeného Mgr. Augustinem Kohoutkem, advokátem se sídlem PELIKÁN KROFTA KOHOUTEK advokátní kancelář s. r. o., Praha 1 – Malá Strana, Újezd 450/40, Tyršův Dům, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9. 7. 2010, č. j. ÚOHS- R140/2009/HS-10085/2010/310/MVr,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o žalobě.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9. 7. 2010, č. j. ÚOHS- R140/2009/HS-10085/2010/310/MVr, jakož i jemu předcházejícího usnesení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (žalovaného) ze dne 4. 9. 2009, č. j. ÚOHS-S189/2009/KS-11352/2009/840.

I. Podstata věci

Rozhodnutím ze dne 9. 7. 2010 zamítl předseda žalovaného žalobcův rozklad proti usnesení žalovaného ze dne 4. 9. 2009, kterým nebylo vyhověno žalobcově

žádosti ze dne 3. 8. 2009 o nahlédnutí do spisu správního řízení sp. zn. S 189/2009/KS vedeného žalovaným ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále též „ZOHS“) ve znění účinném do 31. 8. 2009, a to podle § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Zmíněné správní řízení bylo vedeno ve věci povolení spojení soutěžitelů LIBUTE INVESTMENT Ltd, se sídlem Kyperská republika, Nicosia, Akropoleos, 59-61, a International Power Opatovice, a. s., se sídlem Opatovice nad Labem, Pardubice 2.

Žalovaný žalobcově žádosti nevyhověl, neboť žalobce neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod pro umožnění přístupu do spisu. Předseda žalovaného na tomto závěru setrval a poukázal na to, že žalobcova obava z oslabení jeho postavení na trhu hnědého energetického uhlí není jiným vážným důvodem ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu; takovým důvodem je podle předsedy žalovaného toliko důvod sloužící jasně definovanému obecně prospěšnému cíli (např. pedagogická nebo vědecká činnost) nebo mimořádný legitimní zájem žadatele. Předseda žalovaného neshledal ani, že by žalobce prokázal právní zájem na nahlédnutí do spisu. Podle žalovaného žalobce nijak neprokázal, že by byl zasazen ve svých právech v důsledku protiprávního jednání souvisejícího se smlouvou o spolupráci mezi ČEZ, EnBW a J&T, podle níž se smluvní strany dohodly, že ČEZ a J&T nabídnou dodávky uhlí ze společně kontrolovaných dolů Mibrag do Pražské teplárenské a. s., což je odběratel žalobce, a EnBW se zavazuje prosazovat u akcionářů Pražské teplárenské dohodu o dodávkách uhlí z Mibragu. Tuto smlouvu žalobce vnímá jako protiprávní, a aby tomuto jednání zabránil, domáhá se nahlédnutí do spisu, kde se chce seznámit se skutečnostmi vztahujícími se k uzavření smlouvy, k jejímu plnění a k existenci dalších obdobných smluv. Předseda žalovaného poukázal na to, že by protiprávní mohlo být porušení smlouvy, na základě níž žalobce dodává do Pražské teplárenské. Žalobce však neuvedl žádné konkrétní smluvní ustanovení, které mělo být porušeno. Podle předsedy žalovaného přitom žalobce není neznalostí obsahu správního spisu jakkoli omezen v možnosti domáhat se svého práva před civilními soudy. Předseda žalovaného rovněž poukázal na to, že skutečnosti, které chce žalobce ze spisu zjistit, mají běžně obchodní charakter a jsou tak v případě nahlížení do spisu jinými subjekty než účastníky z nahlížení vyloučeny. Předseda žalovaného uzavřel, že žalobce neuvedl žádné konkrétní právo, které mělo být realizací smlouvy o spolupráci poškozeno. Právo podat podnět k Evropské komisi může žalobce realizovat i bez nahlédnutí do správního spisu.

II. Shrnutí procesních stanovisek účastníků

Žalobce se domnívá, že je napadené rozhodnutí nezákonné. Poukazuje na to, že žalovaný vydal dne 5. 11. 2009, pod č.j. ÚOHS-S189/2009/KS-14222/2009/840, rozhodnutí podle § 16 odst. 2 ZOHS, kterým povolil spojení soutěžitelů LIBUTE INVESTMENT Ltd, se sídlem Kyperská republika, Nicosia, Akropoleos, 59-61, a International Power Opatovice, a. s., se sídlem Opatovice nad Labem, Pardubice 2. Proti tomuto spojení podal žalobce řadu námitek a současně požádal o nahlédnutí do správního spisu. Na základě výzvy žalovaného specifikoval svůj právní zájem na nahlédnutí do spisu. Podáním ze dne 18. 8. 2010 uvedl, že v důsledku realizace spojení

dojde k vážnému ohrožení hospodářské soutěže a tedy poškození konkrétních zájmů žalobce. Konkrétně hrozí, že v důsledku realizace spojení bude vážně ohroženo jeho postavení na relevantním trhu dodávek hnědého energetického uhlí. Žalobce poukázal na negativní důsledky spojení a doložil je podle svého názoru též důkazy (mj. smlouvou o spolupráci J&T, ČEZ a EnBW). Žalobce se domáhal nahlédnutí do spisu také proto, aby se mohl bránit protiprávnímu jednání založenému zmíněnou smlouvou (např. domáhat se náhrady škody) a hájit svá práva. Žalobce má za to, že dostatečně konkrétně popsal práva, která na základě nahlédnutí do spisu hodlal uplatňovat. Pokud mu žalovaný odmítl umožnit do spisu nahlédnout, žalobce nemohl uplatnit nárok z protiprávního jednání založeného smlouvou o spolupráci J&T, ČEZ a EnBW, podat kvalifikované podání k Evropské komisi ani účinně navrhopat provedení dalších důkazů a činit jiné návrhy v řízení o spojení soutěžitelů. Žalobce poukázal na skutečnost, že LIBUTE INVESTMENT Ltd se s jeho námitkami seznámila a mohla se k nim vyjádřit. Žalobci jako soutěžiteli, jehož práva mohou být spojením dotčena, taková možnost nebyla dána. Napadené rozhodnutí předsedy žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí žalobce navrhuje zrušit.

Žalovaný v obsáhlém vyjádření s podanou žalobou nesouhlasí a poukazuje na to, že podle jeho názoru žalobce neuvedl dostatečný důvod pro to, aby mu nahlédnutí do spisu mohlo být umožněno. Obavu žalobce z oslabení jeho postavení na relevantním trhu označil žalovaný za běžný podnikatelský zájem, kterému chybí požadovaná mimořádnost. Pokud jde o návrh k Evropské komisi, tak ten může žalobce podat i bez toho, aby znal obsah správního spisu. Vzhledem k tomu žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

V podané replice žalobce uvedl, že blíže konkretizovat právní zájem není schopen, neboť konkrétní porušení svých práv může definovat až po prostudování informací obsažených ve správním spisu. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), přitom jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a shledal, že žaloba není důvodná. Rozhodoval přitom bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s.ř.s.

V daném řízení je tedy třeba posoudit, zda bylo rozhodnutí žalovaného o nevyhovění žalobcovy žádosti o nahlédnutí do spisu vydáno v souladu se zákonem či nikoli.

Ze správního spisu vyplynulo, že v řízení vedeném žalovaným ve věci povolení spojení soutěžitelů LIBUTE INVESTMENT Ltd, se sídlem Kyperská republika, Nicosia, Akropoleos, 59-61, a International Power Opatovice, a. s., se sídlem Opatovice nad Labem, Pardubice 2, podal žalobce námitky v souladu s § 16 odst. 1 ZOHS. Zejména v nich namítal, že v případě povolení spojení soutěžitelů dojde k negativním důsledkům spojení na trhu hnědého uhlí, kde žalobce působí (v oblasti těžby, úpravy a dodávek hnědého uhlí). Žalobce upozornil, že spojení podléhá notifikaci Evropské komisi podle nařízení č. 139/2004 o kontrole koncentrací, neboť kontrolu nad International Power Opatovice, a. s. získává skupina J&T společně se skupinou ČEZ. Na trhu hnědého uhlí by v důsledku spojení došlo k posílení dominantního postavení společností ČEZ a J&T na poptávkové straně relevantního trhu. Toto spojení přitom přímo ohrozí i žalobce, který v roce 2008 dodával více jak polovinu své produkce hnědého uhlí skupině ČEZ a více jak 12 % společností International Power Opatovice, a. s. a Energotrans. Povolením spojení pak žalobce ztratí významné nezávislé odběratele. Navíc v situaci, kdy společnosti ČEZ a J&T opakovaně hrozily ukončením odběru uhlí od žalobce a nahrazením dodávkami z Mibragu/Severočeských dolů. Žalobce upozorňuje, že společnost J&T v případě United Energy již se žalobcem spolupráci ukončila. Žalobce rovněž uvedl, že spojení by ovlivnilo i soutěž na trzích výroby elektřiny a tepla, kde dojde k posílení kolektivní dominance společností ČEZ a J&T a že spojení může vést ke zvýšení cen tepla pro koncové zákazníky. Žalobce závěrem požádal o umožnění nahlédnutí do správního spisu s tím, že obsahem námitek doložil svůj právní zájem.

K výzvě žalovaného, aby specifikoval svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod, pro nějž by mu mělo být umožněno nahlédnout do správního spisu, žalobce v dalším podání uvedl, že právní zájem i jiný vážný důvod pro nehlédnutí do spisu je podle jeho názoru dán ohrožením jeho postavení na relevantním trhu, které hrozí povolením předmětného spojení. Poukázal na to, že cca 55 % své produkce dodává skupině ČEZ a cca 12,5 % International Power Opatovice, a. s. Pokud dojde k nahrazení těchto dodávek z dolů Mibrag, které ČEZ a J&T společně vlastní, dojde k ohrožení životaschopnosti žalobce, neboť žalobce nebude schopen tuto poptávku nahradit jinými odběrateli. Dojde-li tedy ke koncentraci poptávkové strany trhu, získají ČEZ a J&T možnost společně rozhodovat o ekonomickém bytí a nebytí dodavatelů hnědého uhlí, a tedy i žalobce. Žalobce rovněž poukázal na to, že o povolení spojení by měla rozhodovat Evropská komise, a to s ohledem na dosažení limitů podle nařízení č. 139/2004, o kontrole koncentrací.

V rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce poukázal na existenci smlouvy o spolupráci mezi ČEZ, J&T a EnBW, kterou dovodil mj. z článku uveřejněném v časopisu EURO (článek ve fotokopii předložil). Podle této smlouvy se smluvní strany mj. dohodly, že ČEZ a J&T nabídnou dodávky uhlí ze společně kontrolovaných dolů Mibrag Pražské teplárenské a. s. (což je nynější odběratel žalobce) a EnBW se zavazuje tuto skutečnost prosadit u příslušných orgánů a akcionářů. Žalobce uvádí, že k tomu, aby se mohl bránit porušení svých subjektivních práv, které mu v důsledku této smlouvy hrozí, se potřebuje seznámit se skutečnostmi obsaženými ve správním spisu.

Nahlížení do spisu je upraveno v § 38 správního řádu, který předpokládá z hlediska osoby, jež uvedené právo hodlá realizovat, nejen dvojí rozsah (a možná omezení) tohoto práva, ale také dva rozdílné přístupy ze strany příslušného správního orgánu. Prvním okruhem osob (možno říci s rozsáhlejším potenciálem výkonu tohoto práva) jsou účastníci řízení, resp. jejich zástupci (§ 38 odst. 1 správního řádu). Druhé skupině osob (tedy osobám, jež nejsou v postavení účastníků řízení či jejich zástupců) pak správní orgán umožní nahlédnout do spisu pouze tehdy, pokud prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod, a pokud tím nebude porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dotčených osob anebo veřejný zájem (§ 38 odst. 2 správního řádu). V případě druhé skupiny osob se jedná o svého druhu samostatné procesní právo osoby odlišné od účastníka řízení (resp. jeho zástupce) na zpřístupnění spisu, a to za stanovených zákonných podmínek. Narozdíl od účastníků řízení (jejich zástupců) je předpokladem umožnění nahlédnutí do spisu mj. prokázání právního zájmu nebo jiného vážného důvodu, a to nejčastěji přímo v žádosti podané touto osobou.

Jak vyplynulo z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 17/2010 - 73, www.nssoud.cz) „(u)stanovení § 38 odst. 2 správního řádu váže oprávnění nahlédnout do spisu na prokázání vážných důvodů či právního zájmu. Nestačí tedy pouze povinnost tyto důvody tvrdit, ale též prokázat. Důkazní břemeno leží zcela nepochybně na žadateli o nahlédnutí do spisu.“ Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 As 80/2010 - 68, www.nssoud.cz, zdůraznil, že povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu samoúčelná. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě namístě umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, v daném případě pak dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu *in fine* neumožnit.

Soud předně uvádí, že při posuzování zákonnosti napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud tedy mohl posuzovat jen to, zda důvody, které žalobce během správního řízení o své žádosti o nahlédnutí do spisu uvedl, byly dostatečným prokázáním právního zájmu nebo jiného vážného důvodu ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu či nikoli. Toliko ve vztahu k důvodům, které žalobce žalovanému přestřel, lze žalovanému vytýkat jejich nezákonné posouzení.

Pokud tedy žalobce v žalobě uvádí, že se hodlal domáhat náhrady škody, která mu na základě smlouvy o spolupráci mezi ČEZ, J&T a EnBW vznikla, nejedná se o důvod, který žalovanému během správního řízení sdělil a ve vztahu k zákonnosti postupu žalovaného při posuzování žalobcovy žádosti jej tedy nelze zohledňovat. Pokud jde o smlouvu o spolupráci, tak žalobce v řízení před žalovaným toliko tvrdil,

že mu v důsledku ní hrozí porušení jeho subjektivních práv, aniž by tato práva jakkoli blíže konkretizoval. Soud v této otázce souhlasí se žalovaným, že je to žalobce, kdo je povinen svůj právní zájem na nahlédnutí do spisu tvrdit a prokázat, přičemž se musí jednat o tvrzení konkrétní a jednoznačné. To však žalobce během správního řízení neučinil. Na žalobcův argument, že konkrétní porušení práv může definovat až po prostudování informací obsažených ve správním spisu, soud přistoupit nemohl. Tato argumentace dovedená *ad absurdum* by totiž mohla ospravedlnit nahlížení kohokoli do téměř kteréhokoli spisu vedeného jakýmkoli správním orgánem s tím, že zájemce o nahlížení se domnívá, že je v důsledku správního řízení porušeno jeho subjektivní právo, přičemž toto porušení bude konkretizovat až po nahlédnutí do spisu. Takový přístup by podle názoru soudu institut nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu zcela nespočíval.

Žalobce shledává právní zájem k nahlédnutí do spisu dále v tom, že hodlá podat podnět k Evropské komisi, neboť podle jeho názoru je to právě Evropská komise, která má pravomoc s ohledem na dosažení limitů podle nařízení č. 139/2004 o kontrole koncentrací, o daném spojení rozhodnout. Zdejší soud se se žalobcem však v této otázce neztotožňuje a naopak souhlasí se žalovaným, že k podání tohoto podnětu žalobce nepotřebuje znát obsah správního spisu. Žalovaný v druhostupňovém rozhodnutí uvádí, že podle jeho názoru má žalobce dostatečné informace k podání podnětu, přičemž Evropská komise disponuje příslušnými vyšetřovacími pravomocemi ke zjištění stavu věci. Ostatně žalobce během správního řízení neuvedl a ani v žalobě neuvádí, jaké informace ve vztahu k podání podnětu k Evropské komisi potřebuje ze spisu získat, resp. jaké informace mu k účinnému podání podnětu chybí. Za tohoto stavu soud uzavírá, že ani tato skutečnost není postačující pro to, aby bylo žalobci umožněno nahlédnutí do správního spisu.

Stejně tak soud neshledává dostačujícím důvodem ani tu skutečnost, že žalobce podal námitky proti spojení a hodlá navrhoprovést provedení dalších důkazů v daném správním řízení o povolení spojení. Samotná okolnost, že žalobce podal na základě oznámení žalovaného o zahájení správního řízení o povolení spojení ve lhůtě stanovené podle § 16 odst. 1 ZOHS námitky proti navrhovanému spojení, není bez dalšího dostatečným důvodem pro nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu. ZOHS totiž podání námitek proti navrhovanému spojení nijak neomezuje (vyjma lhůty) a podat námitky proti spojení v otevřené lhůtě může tedy kdokoli. Přistoupil-li by soud na žalobcovu argumentaci, pak kdokoli, kdo by podal proti spojení námitky, by mohl požádat o nahlédnutí do spisu a žalovaný by mu musel nahlédnutí povolit. Takový závěr jistě není souladný se smyslem § 38 odst. 2 správního řádu, neboť by nahlížení do správního spisu umožňoval i osobám, které podaly námitky zcela formální, aniž by měly jakýkoli vztah k navrhovanému spojení. Nic na tom nemění ani skutečnost, že se účastníci spojení mohli se žalobcovými námitkami seznámit a podat k nim vyjádření, s nímž už se žalobce seznámit nemohl.

Soud nepřisvědčil žalobci ani v tom, že by ho k nahlížení do spisu opravňovala jím tvrzená skutečnost, že v případě spojení dojde k oslabení jeho postavení na trhu s hnědým uhlím a to v takovém rozsahu, že může přijít téměř o 2/3 svého odbytu a

bude ohrožena jeho další existence na tomto trhu. Naopak soud souhlasí se žalovaným, že se jedná o běžný podnikatelský zájem žalobce, který ho k nahlédnutí do spisu neopravňuje. Soud si je vědom toho, že žalobce uvádí hrozící ztrátu odbytu ve skutečně značné výši, avšak přesto se podle jeho názoru nejedná o důvod, který by spadl pod „vážný důvod“ pro nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu. Soud má ve shodě se žalovaným za to, že vážný důvod pro nahlížení do spisu se musí vyznačovat určitou mimořádností, což žalobcova podnikatelská obava přes svoji intenzitu nedosahuje právě proto, že se jedná o zájem podnikatelský. Lze jistě souhlasit se žalovaným, že v obecné rovině by obavu z ohrožení svého postavení v důsledku spojení mohli uvádět i jiní soutěžitelé.

IV. Závěr

Žádná ze skutečností, které žalobce tvrdil, tak není dostatečným důvodem pro nahlédnutí do správního spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu. Žalovaný tedy nepochybil, pokud žalobci nahlédnutí do správního spisu neumožnil. Z právě uvedených důvodů tedy není žaloba důvodná, a proto ji soud podle § 78 odst. 7 s.ř.s. v celém rozsahu zamítl.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Žalobce ve věci úspěšný nebyl, proto mu náhrada nákladů řízení nepřísluší. Ta by příslušela žalovanému, neboť ten měl ve věci plný úspěch. Soud však neshledal, že by žalovanému vznikly náklady, jež by převyšovaly náklady jeho jinak běžné úřední činnosti. Proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 24. 2. 2012

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Gazdová